

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 470/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att utveckla förfarandet vid beviljande av jaktlicenser

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 470/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Arto Pirttilahti /saml m.fl.:

Ämnar regeringen utveckla rättspraxisen, besvärsrätten och licensförfarandet så att kontinuiteten i den stamvårdande jakten på stora rovdjur tryggas?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt bilaga IV till EU:s habitatdirektiv (92/43/EEG) är björn och lodjur inom hela landet samt varg utanför renskötselområdet arter som kräver strikt skydd och jakten på dem är i princip förbjuden. Artikel 16 i direktivet tillåter dock undantag från bestämmelserna om strikt skydd med stöd av undantagen i artikel 16.1 a–e. I så kallad stamvårdande jakt handlar det om det undantag som anges i artikel 16.1 e i habitatdirektivet. Vad gäller stora rovdjur har björn, lodjur och varg jagats i Finland på så kallade stamvårdsmässiga grunder.

Jaktlagen känner inte till termen stamvårdande jakt, utan det är fråga om ett undantag som anges i 41 a § i jaktlagen till fridlysningen enligt 37 § i lagen. Finlands viltcentral kan i enlighet med 41 § i jaktlagen bevilja dispens från fredning. 41 a § i jaktlagen innehåller bestämmelser om förutsättningar för dispens. Med stöd av 41 a § 3 mom. i jaktlagen kan dispens i fråga om varg, brunbjörn, utter och lodjur även beviljas för att under strängt övervakade förhållanden, selektivt och begränsat fånga eller döda vissa djur. Bestämmelsen handlar alltså om att genomföra artikel 16.1 e i habitatdirektivet. Dispens kan beviljas om det inte finns någon annan tillfredsställande lösning och beslutet inte inverkar menligt på möjligheterna att upprätthålla en gynnsam skyddsnivå inom artens naturliga utbredningsområde.

Med stöd av jaktlagen (615/1993) kan jord- och skogsbruksministeriet, om specialvillkoren uppfylls, utfärda en förordning som tillåter jakt på stora rovdjur med en så kallad dispens.

Det är möjligt att med stöd av jaktlagen överklaga de dispenser som gäller stora rovdjur som Finlands viltcentral utfärdar. Besvären leder till en rättegångsprocess och om det under processen framgår att dispens har beviljats i strid med jaktlagen eller habitatdirektivet, styr avgörandet den prövning av dispenser som Finlands viltcentral utför därefter.

I den rättspraxis som gäller föreningarnas besvärsmått har man i fråga om jaktlagen gett betydelse åt hur föreningarnas besvärsmått har ordnats i naturvårdslagen, som i fråga om genomförandet av unionsrätten kan jämföras med jaktlagen (HFD 2007:74). Genom en lagändring (159/2011) som trädde i kraft den 1 mars 2011 fogades till jaktlagen bestämmelser om de lokala natur- och miljövårdsorganisationernas rätt att överklaga vissa beslut som fattas med stöd av lagen på motsvarande sätt som i naturvårdslagen.

Möjligheten att överklaga och yrka på verkställighetsförbud för tillståndsbeslut är förenlig med vårt rättssystem. Förvaltningsdomstolarna avgör besvären och ansökningarna om verkställighetsförbud självständigt och som oberoende domstolar. Jag bedömer behovet av en begränsning av besvärsmått tillsammans med justitieministern och miljöministern.

I processen för reglering och licenser för stamvårdande jakt på stora rovdjur, såsom björn, lodjur och varg, beaktas såväl jakttiderna för de berörda arterna, tidsplanerna för uppföljningen av stammarna som de tidsmässiga kraven för utfärdandet av jord- och skogsministeriets förordning och handläggningen och beviljandet av licenserna vid viltcentralen. För att göra det möjligt att bedöma effekten av eventuell stamvårdande jakt på stammen av arten i fråga på grundval av så aktuell information som möjligt, grundar sig jord- och skogsbruksministeriets förordning och Finlands viltcentralens beslut om dispens på den senaste informationen om stammarna av stora rovdjur från uppföljningen av stammarna. Den finländska jaktlagstiftningen och jakten grundar sig på principen om hållbar användning. Jakten regleras med beaktande av viltbeståndens storlek och utveckling.

Efter att beräkningarna av vargstammen och lodjursstammen har publicerats, planerar Finlands viltcentral den eventuella jakten på björn och lodjur för året i fråga och använder sig också av de regionala viltrådens synpunkter på de regionala statusarna för dessa arter.

Det är möjligt att överklaga dispenser som Finlands viltcentral beviljar till förvaltningsdomstolen, som kan utfärda verkställighetsförbud för dispensererna enligt prövning. Behandlingstiderna för ärenden varierar mellan förvaltningsdomstolarna; enligt domstolsväsendets webbplats var den genomsnittliga behandlingstiden för ärenden i till exempel Norra Finlands förvaltningsdomstol år 2020 8,3 månader. Jord- och skogsbruksministeriet utreder tillsammans med Naturresursinstitutet och Finlands viltcentral möjligheten att tidigare lägga den process som hänför sig till den stamvårdande jakten på stora rovdjur så att eventuella besvär faktiskt kan behandlas under den tid dispensen gäller. I nuläget har man inte hunnit behandla besvären medan dispensererna varit i kraft, utan förvaltningsdomstolarna har meddelat sina avgöranden efter att giltighetstiden gått ut. Det har önskats att läget ska ändras så att de avgöranden som gäller eventuella besvär ska meddelas under dispenserernas giltighetstid. Det kan antas att när förvaltningsdomstolarna har behandlat och avgjort de besvär som anförts, finns det förhoppningsvis inget behov av verkställighetsförbud framöver.

Helsingfors 6.10.2022

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen